ידידי בני קצובר (התחייה), כדאי שתקרא את לנדנר

בסוד שיח

מאת שאול שיף

גב' דניאלה וייס אשה אינטליגנטית ומאמינה, מופיעה על האקרנים בזמן המוקצב לרישימתו של הרב משה לווינגר, ומסבירה מדוע חשוב לבחור בעדו. לא כקריינית ריח"צנית, אלא כשותפה לדעותיו ופעילה בעד רשימתו. לגיטימי במדינה דמוקרטית. היא עשתה זאת באותה התלהבות ובאותו להט בבחירות האחרונות למען "התחייה". עתה כאשר חצתה את הקורים לא מצאה לנכון להסביר לציבור, לפחות לנאמני ארץ־ישראל, מדוע "התחייה" אינה משמשת לה כבר בית ומדוע נטשה אותה. את "התחייה". היא הרי פונה לציבור שמבין עניין וקורא בין השורות וערני מבחינה פוליטית? כלום בכל קאדנציה יכול אדם להחליף את "כובעו" ולדבר באותה התלהבות, בעד מפלגה אחרת ללא הקדמה ללא התנצלות על ההסעייה או הטעות בבחירות האחרונות?

עמיתה לשעבר ב"התחייה" שהועבר לספסלים האחוריים במפלגתו, בני קצובר, עשה מעשה של עדרנים וללא בושה הפסיד, כי לא יבולע לחינוך הדתי גם בלי המפר"ל. האם בשביל כמה קולות מפוקפקים מוכרים את היקר והקדוש מכל, את החינוך הדתי? האם יובל נאמן איש הבטחוניזם החילוני ידאג לחינוך הדתי? ואתה? הרי את הכיפה הסרוגה שלך לא אהבו כל־כך בספסלים הקדמיים ברשימת התחייה... ואולי אתה תסביר לעם למה דניאלה וייס נטשה ומדוע הרב משה לווינגר אינו רואה בכם כתובת לפחות עד כתיבת שורות אלו?

אני לא מצפה ממך לתשובה, אבל כדאי שתקרא את הראיון המתפרסם כאן עם אלימלך שתקרא את הראיון המתפרסם כאן עם אלימלך לנדנר, מנכ"ל המרכז לחינוך דתי ומ"מ היו"ר.

לנדנר איש חינוך ותיק, רחוק מהאינטריגות המפלגתיות והבינמפלגתיות. הוא מקריש ימים ולילות לשביל החינוך הדתי במדינת ישראל. לאחר שתקרא את דבריו, כדאי שתתנצל...

"הצפה": ישנם הסבורים, כי אם יחלש כוחה של המפד"ל לא יבולע כלל לחינוך הדתי והוא יעמוד בזכות עצמו. האין זה כך?

לנדנר: במלוא האחריות: ברגע שכוחו של המפד"ל ירוד ולא תהיה לו השפעה בכנסת, בממשלה ובמשרד החינוך, הרי שלאור ניסיון העבר החינוך הממלכתי־דתי יקופח לאורך על משרדו. כל שרי החינוך קיפחו את החמ"ד באורח משמעותי. מי בגלוי ומי בסתר ובהרבה מאוד פרוייקטים.

הטבות בבקשה. פתח האשמות אנונימיות אינן משרתות את המטרה...

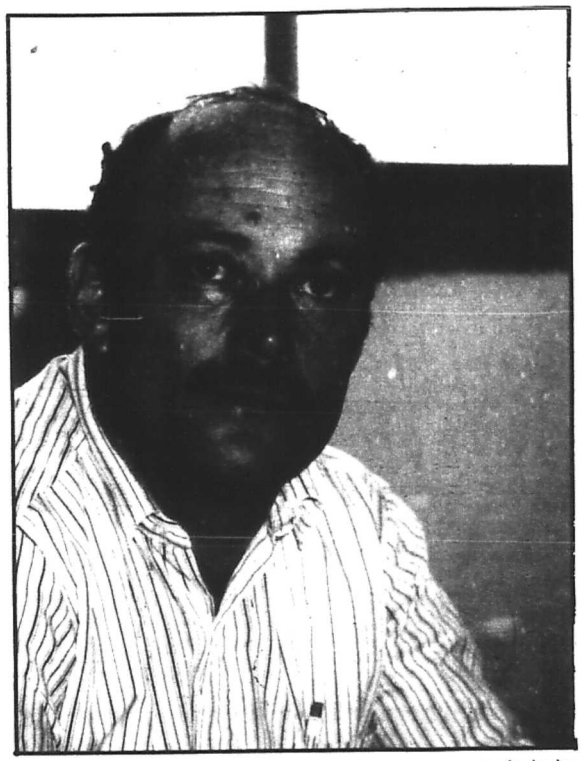
לנדנר: אם מדובר על בנייה, למשל, שר החינוך והתרבות, זבולון המר ומנכ"ל משרדו, זבולון אורלב משקיעים אנרגיה רבה, כדי לצמצם את הפערים שנפערו לאורך שנים בתחום הביניני ובאיתורי שטח פיזי לחינוך הדתי ובמטרה שמגיע לחינוך הדתי על־פי חלקו היחסי.

זבולון המר עשה ככל יכולתו בשנים בהם כיהן שר החינוך, אבל הפיגור היה עצום.

בקאדנציה הזאת, נעשו דברים בהיקף גדול יותר, כי השר המר השכיל להרכיב סביבו צוות עד ודגיש.

תודה בבקשה יותר מפציעי...

לנדנר: אפילו בירושלים, בגילה, רק עכשיו אותר שטח, לאחר שנים רבות של טענות של מתנגדי החמ"ד כי אין כביכול שטח...

אלימלך לנדנר

והיה לנו מאבק גדול בגבעת שרת בבית־שמש. נאלצנו להפגין ממש כדי שהחמ"ד יקבל את המגיע לו.

בפיסגת־זאב לא רצו לבנות בשביל החמ"ד בתקופת יצחק נבון והיום יש שם בית ספר יפיפה. גם בגבעת־זאב אכלנו קש והיה עלינו למקם את בית הספר בדירה שכורה, ועכשיו יש שם מבנה מפואר ויפה.

שיהיה ברור: ישנן עוד היום בעיות קשות מאוד, שהן פועל־יוצא של ההנחה אורוכת השנים. הנה באשקלון בשכונת ברנע מתנהל מאבק קשה על המשך הבנייה למרות שהמשרד בידינו, משום שהעירייה מעדימה קשיים. חייבים לתת לשני הזובולונים להמשיך ולפעול ולצמצם את הפערים. האמן לי אני חש את זה על בשרי.

ומה היה בתקופת שבע השנים של זבולון המר במשרד החינוך האם הוא לא הסכיק לענות לצרכי החמ"ד?

לנדנר: כמובן שבתקופתו במשרד החינוך נעשו דברים רבים, אלא שהוא התמקד בעיקר בחינוך העל־יסודי וסייע רבות לישובים מעבר לקו הירוק.

עליך להבין שהיה עליו לתקן קיפוח של דור שלם עם הבידוקרטיה הישראלית ועם פקידות שאינה שלך ואינך יכול לסלק אותה. אין זה כה פשוט לסתום פערים ששרי החינוך של המערך פערו.

הנה באופקים, למשל, בבית ספר "אביר יעקב". עסקני החינוך במקום דרשו הרחבת הבנייה לאור התפתחות בית הספר וגידול האוכלוסיה. רק בתקופה האחרונה אושר התקציב לשלב ב' לא לפני שהיתה התערבות ישירה של מנכ"ל המשרד, זבולון אורלב.

צריך לדעת, כי לרשות המקומית יש השפעה לא מבוטלת על הבנייה של מערכת החינוך ועצם העובדה ששר החינוך הוא דתי, משפיע על שיקוליה שלא לקפח את החמ"ד. וקח לך דוגמה איך רשות מקומית של מפלגה ידידותית כמו הליכוד מערימה בפנינו קשיים. הנה באריאל שבשומרון בתי־ספר מפוארים לחינוך הכללי עם אולמי התעמלות וכל המודרניזציה ואילו החינוך הממ"ד "תקוע" בסוף הישוב עם שלושה צריפים. לא הכל בא בקלות אפילו כשהמשרד בידך. יש לנו התכתבויות עם רון נחמן, ראש העיר וההורים מבקשים ומתחננים, אבל עובדה היא שעדיין הם בצריפים. אין ספק שמפר"ל חזקה תאלץ את הליכוד להתחשב גם בנו ולא רק בציבור החרדי. בלי משרד החינוך בראשות זבולון המר היינו עדים להרבה סיפורים דוגמת אריאל.

ומה לגבי מרכזי פיס קהילתיים (אולמי התעמלות) אם אינני טועה גם זה בידי הליבוד?

לנדנר: מרכזי־פיס קהילתיים, למיטב זכרוני, שיקול הדעת הוא של מפעל הפיס בלבד. למפר"ל אין שום נציג בדירקטוריון וככה אנחנו גם נראים בכל הקשור למרכזי פיס קהילתיים. לצערי הרב הליכוד לא הוכיח יותר התחשבות בצרכים שלנו מאשר המערך בתחום החינוך. וזה למרות, שהרבה "כיפות" מסתובבים במרכז הליכוד.

הכל מושג במאבקים ובקושי. אולי כאן המקום להוכיר, שבמשך שנים רבות נאבקה המפר"ל להקמתה של פנימיה צבאית דתית. רק בתקופת כהונתו הקודמת של זבולון המר כשר החינוך העניין אושר, והפנימיה הזאת מוכיחה עצמה ומקדשת שם־שמים. הכוונה, כמובן, לפנימיה הצבאית בישיבת "אור עציון" של הרב חיימקה רוזנקנז.

עם היד על הלב: אתה לא מגזים עם הקיפוח ומגמות הקיפוח?

אין לריין אלא מה שעיניו ראוות... אני פעיל במרכז לחינוך דתי זה שלושים (!) שנה ואני יכול להצביע על מערכת קיפוחים בכל רחבי הארץ ובכל התחומים בחינוך. הנה לך אלבום תמונות, הרבה תמונות של מבנים לא מתאימים, של הפגנות, וגם תוכל לעיין בקטעי עתונות. מול זה ניתן להוכיח, כי עלינו על דרך המלך עם כניסתו של זבולון המר למשרד החינוך. עם כל מה שאמרתי כאן, אסור לך לשכוח שהוא שר חינוך של כלל ישראל ואין הוא יכול לפגוע בצרכי האוכלוסיה של החינוך הכללי.

ואת מה שאתה מספר לי הוורים לא יודעים?

הרבה מאוד הורים יודעים ומוקירים. במיוחד אותם פעילי חינוך, אלא שהרוב הדומם פשוט אינו מתמצא בעובדות והכל נראה לו במובן מאליו כאשר הדברים נעשים. וכאשר קיימת בעייה ועדיין לא הספיקו לעשות, או הוא רואה בזובולון המר את האשם.

ישנה לפעמים בעייה עם איזה מורה או שחסר גיר או מאשימים את השר. מצפים מהמפר"ל מעל ומעבר, ואני מצטער היום שלא הספקתי עדיין להדפיס את ספר הקיפוח בחינוך בכל שנות שרי המערך. עם הספר הזה לבד היינו מקבלים כמה מנדטים נוספים.

בדיוק בשנייה זו אני נזכר בסיפורו של בית הספר הטכנולוגי הדתי. חשבנו שיש מקום להקים בית־ספר טכנולוגי דתי יוקרתי בגוש דן. לאחר בירורים רבים, קבענו עם רשת אמי"ת שהמקום המתאים לכך הוא קמפוס "בר־אילן". ואמנם כן, רק באישורו האישי של שר החינוך לפני 12 שנה בקאדנציה שלפני הקודמת, יצא הדבר לפועל. הוא עשה זאת בהתנגדות מנכ"ל המשרד אליעזר שמואלי ופקידים אחרים. בינתיים המוסד הזה התפתח לתפארת והבית־ספר יעבור בקרוב לבניין הקבע בגבעת שמואל לאחר שעבודות ההכנה לבנייה כבר בעיצומן.

השר המר מיסד את פרוייקט רבני בתי־הספר מיד עם כניסתו למשרד החינוך. אין כלל ספק שזה שינה את פני החינוך הדתי באותם מקומות שהרבנים פועלים. לצערי מדובר רק ב־ 200 רבנים ואנחנו מקווים שעם חיזוקה של המפר"ל יופקדו רועים רוחניים בכל בתי הספר הממ"ד, יסודי ועל־יסודי. גם בשביל הרבנים הציוניים זה פרוייקט חשוב. מעין תקופת הכשרה, ישנם רבנים שעברו מבתי הספר לכהן כרבנים בבתי כנסת ובשכונות.

שבחות משום מה את המתנ"סים?

שכחתי הרבה דברים. כן, נכון, במתנ"סים לא היתה דריסת־רגל לציבור שלנו. נהיה הוורים: ברוב המתנ"סים. ברגע שזובולון המר נכנס למשרד החינוך הוא מינה את ד"ר רב גולדברג כאחראי על המתנ"סים ומאז גם הציבור הדתי־לאומי יודע על קיומם.

אפשר הרי למלא עמודים שלמים עם סיפורים כאלה.

ביוזמת מזכ"ל המפר"ל, ח"כ הרב יצחק לוי קם פרוייקט ישיבות חמד"ת הכוונה לישיבות ערב. מדובר היום ב־ 130 חמד"תים כאלה המקיפים 6000 תלמיד. זאת, בממגרת שעות העשרה. בפרוייקט הזה תומך המשרד לענייני דתות ומשרד החינוך והתרבות וכראי פעם שתעשה כתבה על המסגרת הלימודית היחודית הזאת.

בכל הראיון הזה לא דיברתי על חלקו של המשרד לענייני דתות בביסוס החמ"ד. זה פרק בפני עצמו. כשם שלא הספקתי לתאר בפניך את הקטע עם קליטת העלייה. בתחום הזה כראי שתתעדכן אצל המשנה למנכ"ל משרד החינוך, בדן־ציון רל. נעשו פעולות עצומות בכל קנה־מידה. כאלף תלמידים מבין העולים מבריה"מ לשעבר לומדים בחמ"ד. איש לא חלם על כך ואיש לא העלה על דעתו שנצליח לקלוט מספר שכזה בזמן כה קצר. הדי מדובר בעולים שנותקו כליל מעולם ההדות...

נבשלת בני קצובר נבשלת. ככה לא מגיעים לכנסת.